

ΟΜΙΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Εξεταστέα ύλη στην οποία αναφέρεται το παρόν κριτήριο:

ΘΕΩΡΙΑ:

1. ΠΕΙΘΩ (ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΕΙΘΟΥΣ)
2. Η ΠΕΙΘΩ ΣΤΟΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ ΛΟΓΟ
3. Η ΠΕΙΘΩ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΛΟΓΟ
4. ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ
5. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΥΞΗΣ ΠΑΤΡΑΓΡΑΦΟΥ
6. ΠΡΟΘΕΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
7. ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ
8. ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ
9. ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
10. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ
11. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

1. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ - ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ
2. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
3. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ – ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ - ΜΕΣΣΙΑΝΙΣΜΟΣ
4. ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ
5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
6. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ
7. ΕΙΡΗΝΗ – ΠΟΛΕΜΟΣ
8. ΝΟΜΟΙ – ΔΙΚΑΙΟ – ΠΟΙΝΕΣ
9. ΕΠΙΣΤΗΜΗ – ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
10. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ – ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
11. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ – ΜΑΖΟΠΟΙΗΣΗ – ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ
12. ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑΣ

3^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

«Η επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη μάθηση, στις διδακτικές μεθόδους και στην κοινωνική συμπερίληψη», Άγγελος Αλεξόπουλος, athensvoice.gr, 12/7/2023 (διασκευή)

Το διαρκώς εξελισσόμενο ψηφιακό τοπίο έχει φέρει επανάσταση στη ζωή μας, και το τελευταίο σύνορο, η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ), αναδιαμορφώνει τα ίδια τα θεμέλια της εκπαίδευσης. Η ΤΝ πρόκειται να δημιουργήσει σεισμικές αλλαγές στην σχολική τάξη.

Μία από τις αξιοσημείωτες εφαρμογές της ΤΝ στην εκπαίδευση είναι οι λεγόμενες πλατφόρμες προσαρμοστικής μάθησης. Αυτές οι πλατφόρμες χρησιμοποιούν αλγόριθμους ΤΝ για να αναλύουν τα δεδομένα των μαθητών και να προσαρμόζουν τη διδασκαλία με βάση τις ατομικές ανάγκες τους. Για παράδειγμα, σκεφτείτε ένα μαθητή που δυσκολεύεται με τις μαθηματικές έννοιες κι ο οποίος θα μπορεί να λαμβάνει εξατομικευμένες ασκήσεις, που θα του δίνουν τη δυνατότητα να κατανοήσει τα δύσκολα θέματα με τον δικό του ρυθμό. Αξιοποιώντας την ΤΝ, οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να εντοπίσουν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των μαθητών, προσφέροντας εξατομικευμένη υποστήριξη για να διασφαλίσουν ότι κάθε μαθητής θα είναι σε θέση να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του. Η ΤΝ έχει, επίσης, τη δυνατότητα να φέρει επανάσταση στις αξιολογήσεις. [...] Τα ευφυή συστήματα μπορούν να αναλύουν τεράστιες ποσότητες δεδομένων επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς να παρακολουθούν αποτελεσματικά την πρόοδο των μαθητών-τριών τους. Φανταστείτε ένα σενάριο όπου ένας μαθητής δίνει ένα τεστ Φυσικής. Αντί να περιμένει μέρες για τα αποτελέσματα, ένα σύστημα με ΤΝ αξιολογεί αμέσως τις απαντήσεις, παρέχοντας λεπτομερή ανατροφοδότηση και εντοπίζοντας τους τομείς στους οποίους ο μαθητής μπορεί να βελτιωθεί. [...] Επιπλέον, η ΤΝ υπόσχεται την προώθηση της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς. Οι τεχνολογίες που υποστηρίζονται από την ΤΝ μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές με ειδικές ανάγκες να ξεπεράσουν τα εμπόδια και να συμμετάσχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Για παράδειγμα, φανταστείτε μια μαθήτρια με προβλήματα όρασης, η οποία χρησιμοποιεί ένα εξειδικευμένο σύστημα ΤΝ που μετατρέπει το κείμενο σε ήχο, επιτρέποντάς της να έχει πρόσβαση σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο χωρίς κόπο. Αξιοποιώντας, επομένως, τις τεχνολογίες ΤΝ, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, καταρρίπτοντας τα εμπόδια και δίνοντας τη δυνατότητα σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν πλήρως στην εκπαιδευτική διαδρομή. [...]

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

«Μια συνέντευξη με την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI)», Τάκης Κακουλίδης, (διασκευή)

<https://togethermag.gr/life-culture/mia-synentefksi-me-tin-techniti-noimosyni-ai/>

Ακολουθούν αποσπάσματα πραγματικής συνέντευξης του συντάκτη που απαντήθηκαν από τη μηχανή Artificial Intelligent. «Συνεντευξιαζόμενος» ήταν ο βοηθός τεχνητής νοημοσύνης που λειτουργεί σε εφαρμογές της Microsoft, Microsoft Copilot.

Είστε ενημερωμένος/η και πιστεύετε πως δίνετε ασφαλείς πληροφορίες;

Ως τεχνητή νοημοσύνη, δεν έχω προσωπικές πεποιθήσεις, αλλά μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι οι πληροφορίες που παρέχω βασίζονται σε αξιόπιστες πηγές. Η γνώση μου είναι ενημερωμένη μέχρι κάποιο σημείο το 2021, αλλά μπορώ να χρησιμοποιήσω εργαλεία, όπως η αναζήτηση στο διαδίκτυο για να πάρω πιο πρόσφατες πληροφορίες. Επιπλέον, έχω σχεδιαστεί με αυστηρά πρωτόκολλα ασφαλείας για να διασφαλίσω την προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών. Παρακαλώ, συνεχίστε με τις ερωτήσεις σας.

Σας βλέπω με μια καχυποψία, το ομολογώ. Πιστεύετε πως μπορούμε να σας εμπιστευόμαστε;

Ως τεχνητή νοημοσύνη, δεν έχω προσωπικές πεποιθήσεις, αλλά μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι η ασφάλεια και η εμπιστοσύνη των χρηστών είναι προτεραιότητα για εμάς. [...]Εντούτοις, πάντα συνιστώ στους χρήστες να επαληθεύουν τις πληροφορίες από πολλαπλές πηγές, ειδικά όταν πρόκειται για σημαντικές αποφάσεις. Έχετε άλλη ερώτηση;

«Για εμάς», λέτε. Ποιοι είστε «εσείς»;

Όταν λέω «εμείς», αναφέρομαι στην τεχνητή νοημοσύνη που αναπτύχθηκε από τη Microsoft. Δεν είμαι ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων, αλλά ένα πρόγραμμα υπολογιστή που έχει σχεδιαστεί για να παρέχει πληροφορίες και να απαντά σε ερωτήσεις. Ελπίζω ότι αυτό βοηθάει στην κατανόηση της φύσης μου. Έχετε άλλη ερώτηση;

Πιστεύετε ότι ο άνθρωπος είναι το κυρίαρχο ον στον πλανήτη;

Ως τεχνητή νοημοσύνη, δεν έχω προσωπικές πεποιθήσεις. Ωστόσο, μπορώ να σας πω ότι από την άποψη της επιρροής και της ικανότητας να αλλάξει το φυσικό περιβάλλον, οι άνθρωποι έχουν μια μοναδική θέση στον πλανήτη. Οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν επηρεάσει σημαντικά το περιβάλλον σε παγκόσμιο επίπεδο, από την αλλαγή του κλίματος μέχρι την απώλεια της βιοποικιλότητας. Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι οι άνθρωποι είναι «κυρίαρχοι», ότι έχουν τον απόλυτο έλεγχο. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι όλα τα όντα στον πλανήτη είναι αλληλεξαρτόμενα και ότι η υγεία του πλανήτη εξαρτάται από την ισορροπία και την αρμονία μεταξύ των διαφόρων ειδών και οικοσυστημάτων. Έχετε άλλη ερώτηση;

Τι είναι τα μυρμήγκια;

Τα μυρμήγκια είναι κοινωνικά έντομα της οικογένειας Formicidae (Μυρμηγκίδες) και ανήκουν την τάξη «Υμενόπτερα». Τα μυρμήγκια εξελίχθηκαν από τους σφηκοειδείς προγόνους τους στα μέσα της Κρητιδικής περιόδου 110 έως 130 εκατομμύρια χρόνια πριν. Υπολογίζεται ότι υπάρχουν 22.000 είδη από τα οποία έχουν ταξινομηθεί περισσότερα από 12.5001 κι έχουν αποικίσει σχεδόν κάθε ηπειρωτική περιοχή της Γης. [...]Η επιτυχία τους σε τόσα πολλά περιβάλλοντα έχει αποδοθεί στην κοινωνική τους οργάνωση.

Η Microsoft έχει στο παρελθόν κατηγορηθεί για ολιγοπωλιακές πρακτικές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹. Γνωρίζετε κάτι σχετικό;

Ναι, υπάρχουν περιπτώσεις στο παρελθόν όπου η Microsoft και άλλες μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες έχουν αντιμετωπίσει κατηγορίες για ολιγοπωλιακές πρακτικές. Αυτές οι κατηγορίες συνήθως αφορούν την κατάχρηση της κυρίαρχης θέσης μιας εταιρείας στην αγορά για να περιορίσει τον ανταγωνισμό. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και άλλες ρυθμιστικές αρχές έχουν λάβει μέτρα για να αντιμετωπίσουν αυτές τις πρακτικές, όπως η θέσπιση νόμων για τις ψηφιακές αγορές και τις ψηφιακές υπηρεσίες, που αποσκοπούν στη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για όλες τις ψηφιακές εταιρείες και θέτουν ξεκάθαρους κανόνες για τις μεγάλες πλατφόρμες, με σκοπό να αποτραπούν οι αθέμιτες πρακτικές προς επιχειρήσεις και καταναλωτές. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η εφαρμογή αυτών των κανόνων και η επιβολή κυρώσεων για τυχόν καταχρηστική συμπεριφορά εξαρτάται από τις ρυθμιστικές αρχές. [...]

¹ Πράγματι, τον Ιούλιο του 2023 η ΕΕ ξεκίνησε αντιμονοπωλιακή έρευνα για το λογισμικό Teams της Microsoft. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ομαδοποίηση της εφαρμογής με άλλα προϊόντα μπορεί να είναι αθέμιτα ανταγωνιστική. Η κίνηση της Επιτροπής ακολουθεί μια καταγγελία το 2020 από την Slack Technologies. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένονται. Ανάλογη 5ετής έρευνα το 2004 (IP_04_382), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Microsoft παραβίασε τη νομοθεσία ανταγωνισμού στην ΕΕ σχετικά με τα λειτουργικά συστήματα για Προσωπικούς Υπολογιστές και για αυτό επιβλήθηκε πρόστιμο στη Microsoft.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

«Το καθαρότερο πράγμα της δημιουργίας», Νικηφόρος Βρεττάκος, «ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ» ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ, εκδόσεις ΤΡΙΑ ΦΥΛΛΑ, 1999

Δεν ξέρω, μα δεν έμεινε καθόλου σκοτάδι.

Ο ήλιος χύθηκε μέσα μου από χίλιες πληγές.

Και τούτη τη λευκότητα που σε περιβάλλω
δε θα τη βρεις ούτε στις Άλπεις, γιατί αυτός ο αγέρας
στριφογυρνά ως εκεί ψηλά και το χιόνι λερώνεται.
Και στο λευκό τριαντάφυλλο βρίσκεις μια ιδέα σκόνης.
Το τέλειο θαύμα θα το βρεις μοναχά μες στον άνθρωπο:
λευκές εκτάσεις που ακτινοβολούν αληθινά
στο σύμπαν και υπερέχουν. Το πιο καθαρό πράγμα λοιπόν της δημιουργίας
δεν είναι το λυκόφως, ούτε ο ουρανός που καθρεφτίζεται μες στο ποτάμι,
ούτε ο ήλιος πάνω στις μηλιάς τ' άνηθ.
Είναι η αγάπη.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

Να αποδώσετε σε 50-70 λέξεις την επίδραση της τεχνητής νοημοσύνης (TN) στη σχολική αξιολόγηση και στην ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην εκπαίδευση σύμφωνα με το **Κείμενο 1**.

(Μονάδες 20)

ΘΕΜΑ Β

B1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω περιόδων με τον χαρακτηρισμό **ΣΩΣΤΟ** ή **ΛΑΘΟΣ** με κριτήριο αν συμφωνούν με το περιεχόμενο των **Κειμένων 1 και 2**. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένη αναφορά σε χωρία του κειμένου.

Κείμενο 1

α. Η εξατομίκευση της διδασκαλίας είναι μία από τις δυνατότητες που παρέχουν οι εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης (TN).

β. Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) δεν μεταβάλλει τον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς.

γ. Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός σχολείου που θέτει ως στόχο τη συμπερίληψη.

Κείμενο 2

δ. Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) υποστηρίζει ότι οι χρήστες μπορούν να βασίζονται απόλυτα σε αυτήν για τις πληροφορίες που λαμβάνουν.

ε. Σύμφωνα με την τεχνητή νοημοσύνη (TN) οι άνθρωποι υπερέχουν σε σύγκριση με τα υπόλοιπα όντα του πλανήτη.

(Μονάδες 15)

B2.α. Να εντοπίσετε σε δύο (2) χωρία της 1^{ης} παραγράφου του **Κειμένου 1** («*Το διαρκώς εξελισσόμενο...σχολική τάξη.*») τη μεταφορική/συνυποδηλωτική χρήση του λόγου (03 Μονάδες) και να σχολιάσετε τη λειτουργικότητά τους. (02 Μονάδες)

(Μονάδες 05)

B2.β. Να εντοπίσετε ένα (1) χωρίο στο **Κείμενο 2** όπου η τεχνητή νοημοσύνη (TN), αν και πρόγραμμα υπολογιστή, επικαλείται το ήθος της (03 Μονάδες). Ποια πρόθεση πιστεύετε ότι ικανοποιεί αυτή η επιλογή; (02 Μονάδες)

(Μονάδες 05)

B3. Τα **Κείμενα 1 και 2** αναφέρονται κυρίως στα πλεονεκτήματα της τεχνητής νοημοσύνης (TN). Σε μία παράγραφο 50-70 λέξεων να εντοπίσετε έναν τομέα σε κάθε κείμενο που αποδεικνύει αυτή τη θετική συνεισφορά της. (Να απαντήσετε επιβεβαιώνοντας τα λεγόμενα σας με σύντομα και σαφή χωρία του κειμένου που **δεν προσμετρώνται** στο όριο των λέξεων.)

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το βασικό θέμα του **Κειμένου 3**; Να γράψετε το ερμηνευτικό σας σχόλιο, τεκμηριώνοντάς το με τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Στη συνέχεια, να απαντήσετε στο ερώτημα: Ποιο είναι για εσάς το «καθαρότερο πράγμα της δημιουργίας»; Το κείμενό σας να εκτείνεται συνολικά σε 150-200 λέξεις.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Δ

Είστε καλεσμένος-η σε γνωστό διαδικτυακό κανάλι και συμμετέχετε σε συζήτηση που αφορά στην τεχνητή νοημοσύνη (TN). Στην εισήγησή σας, 350-400 λέξεις, υπερασπίζετε την άποψη ότι η τεχνητή νοημοσύνη (TN) έχει πολλά πλεονεκτήματα. Στη συνέχεια, τονίζετε την υπεύθυνη στάση που πρέπει να επιδείξει το άτομο-χρήστης και η επίσημη πολιτεία, ώστε η χρήση της να είναι αποκλειστικά εποικοδομητική. (Στο κείμενό σας να αξιοποιήσετε δημιουργικά τα **κείμενα αναφοράς**.)

(Μονάδες 30)

Να γράψετε με αυτοσυγκέντρωση

ΔΙΧΩΣ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ! 😊

Εικόνα: Το ρομπότ Σοφία στην Αθήνα

ΕΝΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Α. Το κείμενο 1 επισημαίνει τα οφέλη της Τεχνητής Νοημοσύνης στη σχολική αξιολόγηση και στην ισότιμη πρόσβαση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στην εκπαίδευση. Αρχικά, αναλύοντας υπέρογκες ποσότητες δεδομένων αξιολογεί άμεσα τον μαθητή εστιάζοντας στους τομείς που υστερεί και διευκολύνοντας το καθηγητικό έργο. Τέλος, δύναται να βοηθήσει στη συμπερίληψη των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στην εκπαίδευση αξιοποιώντας συστήματα που παρακάμπτουν τις δυσκολίες τους και διευκολύνουν την πρόσβασή τους σε εκπαιδευτικό υλικό.

(70 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

B1.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

α. **ΣΩΣΤΟ, Κείμενο 1: 2^η παρ.** «Αυτές οι πλατφόρμες χρησιμοποιούν αλγορίθμους ΤΝ για να αναλύουν τα δεδομένα των μαθητών και να προσαρμόζουν τη διδασκαλία με βάση τις ατομικές ανάγκες τους».

β. **ΛΑΘΟΣ, Κείμενο 1: 2^η παρ.** «Η ΤΝ έχει, επίσης, τη δυνατότητα να φέρει επανάσταση στις αξιολογήσεις».

γ. **ΣΩΣΤΟ, σε διάφορα σημεία (ο μαθητής/η μαθήτρια αντλούν ένα) Κείμενο 1: τίτλος κειμένου:** «Η επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη μάθηση, στις διδακτικές μεθόδους και στην κοινωνική συμπερίληψη», **2^η παρ.** «Επιπλέον, η ΤΝ υπόσχεται την προώθηση της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς.», «Αξιοποιώντας, επομένως, τις τεχνολογίες ΤΝ, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, καταρρίπτοντας τα εμπόδια και δίνοντας τη δυνατότητα σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν πλήρως στην εκπαιδευτική διαδρομή».

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

δ. **ΛΑΘΟΣ, Κείμενο 2: 2^η απάντηση ΤΝ** «μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι η ασφάλεια και η εμπιστοσύνη των χρηστών είναι προτεραιότητα για εμάς. [...]Εντούτοις, πάντα συνιστώ στους χρήστες να επαληθεύουν τις πληροφορίες από πολλαπλές πηγές, ειδικά όταν πρόκειται για σημαντικές αποφάσεις».

ε. **ΛΑΘΟΣ, Κείμενο 2: 4^η απάντηση ΤΝ** «οι άνθρωποι έχουν μια μοναδική θέση στον πλανήτη. [...]Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι οι άνθρωποι είναι “κυρίαρχοι”, ότι έχουν τον απόλυτο έλεγχο. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι όλα τα όντα στον πλανήτη είναι αλληλεξαρτόμενα και ότι η υγεία του πλανήτη εξαρτάται από την ισορροπία και την αρμονία μεταξύ των διαφόρων ειδών και οικοσυστημάτων».

B2α.

Ο συγγραφέας επιλέγει να αξιοποιήσει τη μεταφορική/συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας στην πρώτη παράγραφο του κειμένου του για να μεταδώσει το μήνυμά του σχετικά με τις εντυπωσιακές δυνατότητες που παρέχει η τεχνητή νοημοσύνη στον χώρο της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, αναφερόμενος στο γεγονός ότι σημειώνονται διαρκείς εξελίξεις στο πεδίο των ψηφιακών εφαρμογών, επικεντρώνεται στον ρόλο που πρόκειται να διαδραματίσει η τεχνητή νοημοσύνη και την χαρακτηρίζει μεταφορικά ως «**το τελευταίο σύνορο**» στο ψηφιακό τοπίο. Με την φράση αυτή **εκφράζει με άμεσο και emphaticό τρόπο** ότι η τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί τη νεότερη, πιο πρόσφατη χρονικά αλλά και την πιο εξελιγμένη και πρωτοποριακή τεχνολογική κατάκτηση του ανθρώπου έως σήμερα, **προϊδεάζοντας τον αναγνώστη για την καθοριστική επίδραση που θα έχει στη μαθησιακή διαδικασία.** Στη συνέχεια του κειμένου του, κάνει λόγο για «**σεισμικές αλλαγές**» που πρόκειται να επιφέρει η

τεχνητή νοημοσύνη στη σχολική τάξη, **επιθυμώντας να προβάλει με γλαφυρό και ευφάνταστο τρόπο το μέγεθος των πρωτόγνωρων αλλαγών**, που θα ανατρέψουν τα δεδομένα και την εικόνα που έχει αναγνώστης στις μέρες μας για τις παραδοσιακές εκπαιδευτικές μεθόδους που εφαρμόζονται. Μέσω της συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας ο πομπός **μεταφέρει με τη δική του προσωπική ματιά τις σκέψεις του, δίνει παλμό, ένταση και ζωντάνια στο λόγο επιδιώκοντας να προκαλέσει συναισθηματική φόρτιση στον αναγνώστη**. Δίνοντας έμφαση στη μορφή του μηνύματος, ήδη από την αρχή του κειμένου, **στοχεύει να αιχμαλωτίσει το ενδιαφέρον και την προσοχή του και να τον κατατοπίσει σχετικά με το επίκαιρο θέμα** που αναλύει στην επόμενη παράγραφο. Έτσι, μέσω της διαμόρφωσης πιο λογοτεχνικού ύφους σε ορισμένα σημεία **μεταφέρει τα σχόλια του**, προκειμένου να επηρεάσει τους αναγνώστες/τις αναγνώστριες υπέρ της νέας ανακάλυψης.

B2β.

Στο κείμενο 2, ο συνεντευξιαζόμενος, αν και βοηθός τεχνητής νοημοσύνης της Microsoft, **επικαλείται το ήθος του**. Η επιλογή αυτή είναι χαρακτηριστική στην πρώτη απάντηση που δίνει αναφερόμενος στις πληροφορίες που παρέχει στο χρήστη («Ως τεχνητή νοημοσύνη ... προσωπικών δεδομένων των χρηστών»). Αρχικά, προβαίνει στο θετικό χαρακτηρισμό **«αξιόπιστες»** για τις πηγές του και στη συνέχεια, αφού αναγνωρίζει ότι η ενημέρωση των γνώσεων που διαθέτει εκτείνεται μέχρι το 2021, επισημαίνει **«τη δυνατότητα χρήσης εργαλείων όπως η αναζήτηση στο διαδίκτυο»** για την αναπλήρωση της έλλειψης που δημιουργείται αναφορικά με πιο πρόσφατες πληροφορίες. Τέλος, χαρακτηρίζει **«αυστηρά»** τα πρωτόκολλα ασφαλείας σύμφωνα με τα οποία σχεδιάστηκε και επισημαίνει ως σκοπό του **«τη διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων των χρηστών» (έχω σχεδιαστεί..., για να διασφαλίσω...των χρηστών)**. Η επιλογή του βοηθού τεχνητής νοημοσύνης να κάνει επίκληση στο ήθος του με θετικούς αξιολογικούς χαρακτηρισμούς, επισημάνση δυνατοτήτων και αναφορά στον υποκειμενικό του σκοπό σε α' πρόσωπο, υπηρετεί την πρόθεση να φανεί **αξιόπιστος** στα μάτια των αναγνωστών της συνέντευξής του. Ειδικότερα, επιδιώκει να προδιαθέσει θετικά το αναγνωστικό κοινό απέναντί του, υποστηρίζοντας ότι έχει κύρος και αξιοπιστία, ώστε να θεμελιωθεί τελικά μια σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα σε αυτόν και τους δέκτες. Αυτοπροβάλλεται, λοιπόν, αναφερόμενος στη λειτουργία της πληροφόρησης που επιτελεί.

Άλλο χωρίο για σχολιασμό: *«Ως τεχνητή νοημοσύνη, δεν έχω προσωπικές πεποιθήσεις, αλλά μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι η ασφάλεια και η εμπιστοσύνη των χρηστών είναι προτεραιότητα για εμάς... αποφάσεις»*. Εδώ η τεχνητή νοημοσύνη αυτοπροβάλλεται ως υπεύθυνη.

B3.

Τα δύο κείμενα αναφοράς παρουσιάζουν κυρίως τα πλεονεκτήματα της τεχνητής νοημοσύνης. Το πρώτο κείμενο, επικεντρωμένο στην εκπαιδευτική διαδικασία, αναδεικνύει, μεταξύ άλλων, τα οφέλη για τον εκπαιδευτικό, καθώς θα μπορεί να αξιολογεί τις δυνατότητες των μαθητών του **«θα μπορούν να εντοπίσουν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των μαθητών, προσφέροντας εξατομικευμένη υποστήριξη για να διασφαλίσουν ότι κάθε μαθητής θα είναι σε θέση να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του»** αλλά και να παρακολουθεί την πρόοδό τους **«να παρακολουθούν αποτελεσματικά την πρόοδο των μαθητών-τριών τους»**. Στο δεύτερο κείμενο ο βοηθός τεχνητής νοημοσύνης διαβεβαιώνει για τις αξιόπιστες κι επικαιροποιημένες πληροφορίες τις οποίες παρέχει **«μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι οι πληροφορίες που παρέχω βασίζονται σε αξιόπιστες πηγές. Η γνώση μου είναι ενημερωμένη μέχρι κάποιο σημείο το 2021, αλλά μπορώ να χρησιμοποιήσω εργαλεία, όπως η αναζήτηση στο διαδίκτυο για να πάρω πιο πρόσφατες πληροφορίες»**. Αδιαμφισβήτητη, λοιπόν, καθίσταται σύμφωνα με τα κείμενα αναφοράς η προσφορά της τεχνητής νοημοσύνης στον άνθρωπο.

(75 λέξεις)

ΘΕΜΑ Γ

Το βασικότερο θέμα του Κειμένου 3 είναι η σημασία της γνήσιας αγάπης στη ζωή του ανθρώπου. Αρχικά, το ποιητικό υποκείμενο, για να τα εκφράσει αυτά, χρησιμοποιεί τη **μεταφορά** «*Το τέλειο θαύμα θα το βρεις μονάχα μες στον άνθρωπο... Το πιο καθαρό πράγμα της δημιουργίας*» (στιχ. 7-9). Ο άνθρωπος, δηλαδή, είναι εκείνος που μέσα στην ψυχή του μπορεί να κλείσει τα πιο γνήσια συναισθήματα, να βιώσει το «θαύμα» της τελείωσης. Στη συνέχεια, στους στίχους «*δε θα τη βρεις ούτε στις Άλπεις, γιατί αυτός ο αγέρας στριφογυρνά... και στο λευκό τριαντάφυλλο βρίσκεις μια ιδέα σκόνης*») αξιοποιούνται **εικόνες, ηχητική κι οπτική**, οι οποίες όμως και πάλι δεν φθάνουν για να ξεπεράσουν την αληθινή αγάπη, η οποία κερδίζει και υπερέχει πάντα («*λευκές εκτάσεις που ακτινοβολούν αληθινά...*»). Τέλος, με τη χρήση **του σχήματος άρσης-θέσης** (στιχ. 9-12), «*δεν είναι το λυκόφως, ούτε ο ουρανός... ούτε ο ήλιος... Είναι η αγάπη*», το ποιητικό υποκείμενο αντιπαραβάλλει την απaráμιλλη ομορφιά της φύσης με την αγάπη, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η τελευταία υπερέχει όλων ως το «*Το πιο καθαρό πράγμα της δημιουργίας*». Προσωπικά, θεωρώ εξίσου «το καθαρότερο πράγμα της δημιουργίας» την αγάπη, διότι είναι ένα βαθύ συναίσθημα αφοσίωσης και συμπάθειας. Μέσα από αυτό αισθάνομαι ότι εμπνέομαι, αποκτώ αυτογνωσία και ολοκληρώνομαι ηθικά. Κλείνοντας, το άτομο που αγαπά, νιώθει και είναι πραγματικά ολοκληρωμένο και ευτυχισμένο. Ας μην ξεχνάμε και τους στίχους του Τάσου Λειβαδίτη «*Ο κόσμος όταν τον μοιράζεσαι υπάρχει*».

(197 λέξεις)

Πρόσθετοι κειμενικοί δείκτες προς αξιοποίηση.

- Επίσης το α ενικό δείχνει προσωπικό βίωμα («*Δε ξέρω, μα δεν έμεινε καθόλου σκοτάδι*»).
- Μεταφορές: στιχ. (1-6) με τις οποίες εκφράζει τα συναισθήματα που νιώθει στη ψυχή του (αγάπη, ανθρωπιά) παρά τα εμπόδια και τις δυσκολίες που βρίσκει μπροστά του.

ΘΕΜΑ Δ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- Κειμενικό είδος: ομιλία
- Πομπός: μαθητής/-τρια
- Δέκτης: μαθητές, γονείς, χρήστες του διαδικτύου
- Ύφος: σοβαρό με γλωσσικά στοιχεία προφορικότητας σε ορισμένα σημεία

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Κύριο Μέρος

(1ο ζητούμενο) ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Στοιχεία που αντλήθηκαν από το κείμενο αναφοράς:

«Αυτές οι πλατφόρμες χρησιμοποιούν αλγορίθμους ΤΝ για να αναλύουν τα δεδομένα των μαθητών και να προσαρμόζουν τη διδασκαλία με βάση τις ατομικές ανάγκες τους. Για παράδειγμα, σκεφτείτε ένα μαθητή που δυσκολεύεται με τις μαθηματικές έννοιες κι ο οποίος θα μπορεί να λαμβάνει εξατομικευμένες ασκήσεις, που θα του δίνουν τη δυνατότητα να κατανοήσει τα δύσκολα θέματα με τον δικό του ρυθμό.»

«Οι τεχνολογίες που υποστηρίζονται από την ΤΝ μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές με ειδικές ανάγκες να ξεπεράσουν τα εμπόδια και να συμμετάσχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Για παράδειγμα, φανταστείτε μια μαθήτρια με προβλήματα όρασης, η οποία χρησιμοποιεί ένα εξειδικευμένο σύστημα ΤΝ που μετατρέπει το κείμενο σε ήχο, επιτρέποντάς της να έχει πρόσβαση σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο χωρίς κόπο.»

Στοιχεία από τον προσωπικό στοχασμό:

-Η συμβολή της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση (διαδικτυακή εφαρμογή αυτόματης παραγωγής κειμένου), την υγειονομική περίθαλψη και την ενημέρωση (αναφερόμαστε επιγραμματικά σε αυτά λόγω περιορισμένης έκτασης)

(2ο ζητούμενο) Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ

Στοιχεία από τον προσωπικό στοχασμό:

-Οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες και οι εφαρμογές αυτόματης παραγωγής κειμένων πρέπει να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και όχι ως υποκατάστατο του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας και εκμάθησης των μαθητών (τεκμηριώνουμε τη θέση αυτή).

-Η πολιτεία οφείλει να εφαρμόσει μια στρατηγική για αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων, καθώς ολοένα και περισσότερα επαγγέλματα αυτοματοποιούνται λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνητής νοημοσύνης.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

(ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΣΤΕΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΠΟΥ ΕΜΠΝΕΥΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ)

Φίλες και Φίλοι,

Καλησπέρα!

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την ευκαιρία που μου δίνετε να αναφερθώ στο μείζον ζήτημα της τεχνητής νοημοσύνης, οι προεκτάσεις της οποίας έχουν ήδη λάβει σημαντικές διαστάσεις στην κοινωνική και προσωπική μας πραγματικότητα. Εκπροσωπώντας, λοιπόν, τη μαθητική μου κοινότητα αφενός θα επισημάνω

πως η τεχνητή νοημοσύνη συμβάλλει στη βελτίωση της καθημερινότητά μας, αφετέρου θα αναφέρω ορισμένους τρόπους ορθής διαχείρισής της σε ατομικό και θεσμικό επίπεδο.

Αναντίρρητα, η τεχνολογική αυτή καινοτομία έχει διανοίξει νέες προοπτικές στον τομέα της υγείας, των επικοινωνιών, της γνώσης, της πληροφόρησης αλλά και του τομέα της εκπαίδευσης. Στον χώρο της εκπαίδευσης, η τεχνητή νοημοσύνη έχει αναδιαμορφώσει σημαντικά τον τρόπο πρόσληψης αλλά και παραγωγής της γνώσης. Ειδικότερα, μέσω διαδικτυακών εφαρμογών, παρέχονται νέες δυνατότητες εκμάθησης των σχολικών μαθημάτων, καθώς ως μαθητές έχουμε πρόσβαση σε εξατομικευμένη διδασκαλία και ασκήσεις. Ακόμη, είναι εφικτή η αποτελεσματικότερη προσαρμογή μαθητών με ειδικές ανάγκες στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως συμβαίνει η παράδειγμα μέσα από την μετατροπή κειμένων σε ήχο. Στο σημείο αυτό, δεν θα πρέπει να παραλειφθεί η γνωστή σε όλους μας εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης για την αυτόματη παραγωγή κειμένων, η λεγόμενη chat gpt, στην οποία στηρίζονται ολοένα και περισσότεροι από εμάς τους νέους για τη σύνθεση μιας σχολικής εργασίας.

Στο μεταξύ, εξετάζοντας λίγο πιο εποπτικά τα οφέλη της τεχνητής νοημοσύνης, η συμβολή της στην ευημερία όλων των πολιτών είναι πλέον ολοφάνερη. Πιο συγκεκριμένα, αποφέρει πολλά οφέλη στους πολίτες μέσα από εξατομικευμένες, φθηνότερες υπηρεσίες και προϊόντα, όπως λόγου χάρη καλύτερη υγειονομική περίθαλψη, πρόσβαση στην ενημέρωση, παροχή εξατομικευμένων συστάσεων ή διαφημίσεων, βάσει προηγούμενων αναζητήσεων στο διαδίκτυο. Έτσι, τους διευκολύνει στην καθημερινή τους ζωή.

Όμως, ποια είναι η στάση που θα πρέπει να υιοθετήσουμε, ώστε η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης να είναι αποκλειστικά εποικοδομητική; Οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες πρέπει να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και όχι ως υποκατάστατο του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας και εκμάθησής μας, διότι σε διαφορετική περίπτωση, απομακρυνόμαστε από τα οφέλη της φυσικής επικοινωνίας. Το ίδιο ισχύει φυσικά, για τις εφαρμογές παραγωγής κειμένων, η άμετρη και μη λελογισμένη χρήση των οποίων μας οδηγεί στην υιοθέτηση της επιζήμιας λογικής πως μπορούμε άκοπα και δίχως προσωπική έρευνα να συνθέτουμε «πρωτότυπες» εργασίες, εκμεταλλευόμενοι, ωστόσο, τον πνευματικό κόπο άλλων ανθρώπων.

Κατόπιν, η αυτοματοποίηση πολλών επαγγελματιών, ως απόρροια της εφαρμογής των νέων αυτών τεχνολογιών, δεν αποτελεί από μόνη της εχέγγυο επιτυχίας, από τη στιγμή που χιλιάδες εργαζόμενοι κάθε χρόνο έρχονται αντιμέτωποι με το φάσμα της ανεργίας. Για αυτό απαιτείται η πολιτεία να κατανοήσει την κρισιμότητα της κατάστασης, να χαράξει και να εφαρμόσει μια στρατηγική με στόχο αφενός την αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης, αφετέρου την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων, παρέχοντας ίσες ευκαιρίες προς όλους. Παράλληλα, όσον αφορά σε άλλα κρίσιμα ζητήματα, όπως οι ολιγοπωλιακές τακτικές από κάποιες εταιρείες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κι άλλες ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να λάβουν εγκαίρως μέτρα για την πάταξη του φαινομένου και να φροντίσουν ώστε να τηρηθεί αυτή η νομοθεσία από όλους ορίζοντας αυστηρές ποινές για τους παραβάτες, όποιοι κι αν είναι αυτοί.

Κλείνοντας, η τεχνητή νοημοσύνη, με τις θετικές και αρνητικές πτυχές της, όπως γίνεται σε όλες και όλους μας αντιληπτό, συνιστά μια πραγματικότητα, στην οποία καλούμαστε να «συντονιστούμε». Είναι καλό, όμως, να έχουμε κατά νου ότι η δαιμονοποίησή της και η αντίσταση στην επερχόμενη αλλαγή οδηγεί μόνο σε αδιέξοδο.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

(452 λέξεις)